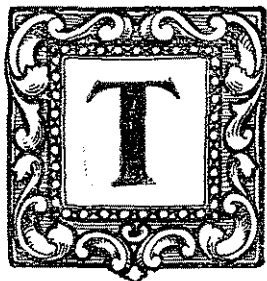

L'HERÈNCIA DE PASTEUR

TOT just a l'acabar-se la guerra del 70, Pasteur havia escrit a Emili Duclaux expressant-li el desig d'aplegar a tots els seus deixebles en un establiment on poguessin treballar per la ciència i la curació de les malalties. Una subscripció nacional iniciada i encapsalada amb 10.000 francs per l'Acadèmia de Medicina, en un moment oportú d'entusiasme unànim suscitat pels treballs del geni sobre la ràbia, trobà fàcilment ressò en tota la França i l'*Institut Pasteur* fou inaugurat pel president Carnot el 14 de novembre de l'any 1888.

Pasteur, abans que tot un sensitiu, era, a més de pregonament religiós, un entusiasta patriota. Havia retornat a Bonn el diploma de doctor que li havia conferit la Universitat rhenana abans de la guerra, i acabà son discurs inaugural amb unes paraules que sense cap variació es podrien reproduir avui dia, trenta anys després de dites i centenari del seu naixement: dos lleis contràries, deia, semblen avui posades en lluita; una llei de sang i de mort que, imaginant cada jorn nous mitjans de combat, obliga als pobles a trobar-se sempre disposats per a sortir al camp de batalla, i una llei de pau, de treball, de salut, que no desitja res més que deslliurar a l'home dels flagells que continuament l'assetgen. L'una vol no res més que les conquestes violentes, l'altra res més que el conçol de la humanitat. Aques-

ta posa una vida humana per damunt de totes les victòries i aquella sacrificaria centenars de mils existències per l'ambició d'un home sol.

Les primeres construccions de l'*Institut Pasteur*, al carrer Dutot, es consagraren als serveis de Bacteriologia. En els baixos, a ma detra, s'instal·là el departament de ràbia, i a l'esquerra, una sala de conferències i un laboratori per a la preparació en gran de mitjans de cultiu, cambra de microfotografia i sala de dissecció. El primer pis es destinà enterament a la microbiologia tècnica, i en el segon, format per una sèrie de petits laboratoris, s'hi efectuen els treballs d'investigació pels agregats als caps de servei. Tota l'activitat de l'Institut es reparteix en els tres serveis de vacunació, de la ràbia i de la microbiologia tècnica professada per Roux, a més del servei especial de l'original biòleg rus Metchnikoff. Posteriorment, amb motiu del descobriment del sèrum antidiftèric per Roux i gràcies a més recents i importants donatius, l'Institut pogué adquirir nous terrenys i construir noves dependències, entre les quals sobresurt, en el mateix carrer Dutot, l'*Institut de Química Biològica*.

Pasteur, quina universal simpatia s'ha comparat a la de la paràbola d'Emerson que s'anava extenent en cercles des del grup més íntim de la seva família i els seus deixebles, a tots els naturals (àdhuc animals) del seu país natal, fins abraçar, per últim, a tota la raça humana, ha tingut la glòria d'ésser l'inspirador de deixebles bri-

llants que han multiplicat la fecunditat de la seva existència.

Entre ells, En Duclaux (1840-1904), preparador de l'Institut, professor de Química a Clermont-Ferrant, de Física a Lió, de Química biològica a la Sorbona i sempre sota el mestratge de Pasteur, qui, com diu Roux, era home tan gelós de la seva independència com respectuós de la dels altres i un verdader director de consciències, arribà a ésser el director de l'Institut, en 1895, a la mort del mestre. En Roux, nascut en 1853, l'actual director de l'establiment, entrà igualment a l'Institut com preparador: un dels més constants col·laboradors de Pasteur, intervingué en els treballs d'aquest sobre l'etiologia del carbuncle, l'atenuació dels virus, la vacunació anticarbuncosa, la profilaxia de la ràbia, però famós més que per res pels seus estudis sobre la diftèria i l'aplicació del seu sèrum que tant de bé ha reportat a les joves existències; avui dia, als setanta anys, dirigeix encara l'Institut que tant ha contribuït a fer excel·lir i com diu Lumet, creu encara, com Pasteur, que els sabis no deuen treure cap benefici personal de llurs descobriments, vivint en un allotjament modest, tot per la ciència i per a la ciència.

A un altre d'ells, Chamberland, esperit pràctic, subdirector de l'Institut, es deu el famós i indispensable antoclaup per a l'esterilització, i la bugia o filtre que du el seu nom, quina aplicació ha fet progressar enormement l'estudi de les toxines i dels sérums immunitzants i curatius.

Elià Metchnikoff, el biòleg rus d'Ivanowka (1845-1916), treballador incansable a Rússia, Alemanya, Suïssa, Itàlia i per fi a França al costat de Pasteur, guanyador del premi Nobel de 1908, és qui descobrí la fagocitosi i treballà vint anys seguits sobre la inflamació i estudià el blanquejament

dels cabells, la inoculació experimental, amb Roux, del virus sifilitic als monos superiors, i les originals teories aprop dels efectes del bacil làctic sobre les bactèries neutralitzant les metzines intestinals i el perllongament de la vida.

Alfons Laveran, un altre guanyador del premi Nobel, és autor d'investigacions sobre el paludisme quins paràsits descobrí a l'Hospital militar argelí de Constantina l'any 1860 i d'estudis sobre la tripanosomiasi o malaltia de la són. Company de Laveran, Fèlix Mesnil es dedicà igualment a la zoologia tropical i treballà en el mateix estudi dels tripanosomes.

Seria inacabable parlar de tots els obrers pastorians que han passat per l'Institut: Yersin, el descobridor del bacil de la peste bubònica; Calmette, pertanyent al cos de sanitat militar colonial, descobridor del sèrum contra la mossegada de les serps metzinoses; Nocard, G. Bertrand, M. Nicolle, L. Martin, Borrel, Bordet, Salimbeni, Pottevin, Weinberg, Dopter, Trillat, Delezenne... deixant tots ells rastre útil de la seva actuació científica.

En diferents punts del món treballen a l'unisson amb l'*Institut Pasteur*, establiments filials i missions d'investigació. Adrià Loir fou el primer missioner, enviat a l' Austràlia en 1887. Calmette fundà l'Institut de Saigon, Yersin creà a l'Anam el laboratori Nha-Trang, Trolard el d'Argèlia, Carles Nicolle descobrí en el de Tunísia el paràsit productor del Kala-Azar infantil.

L'obra de l'*Institut Pasteur* és una obra de protecció mundial, i aqueixos missionistes de la salut, repartits per les cinc parts del món, es consagren amb perill de les seves vides, a l'estudi de la pesta, de la febre groga, de la malaltia de la són, de la vacunació guaridora de les més temibles malalties.

DR. S. VILASECA.